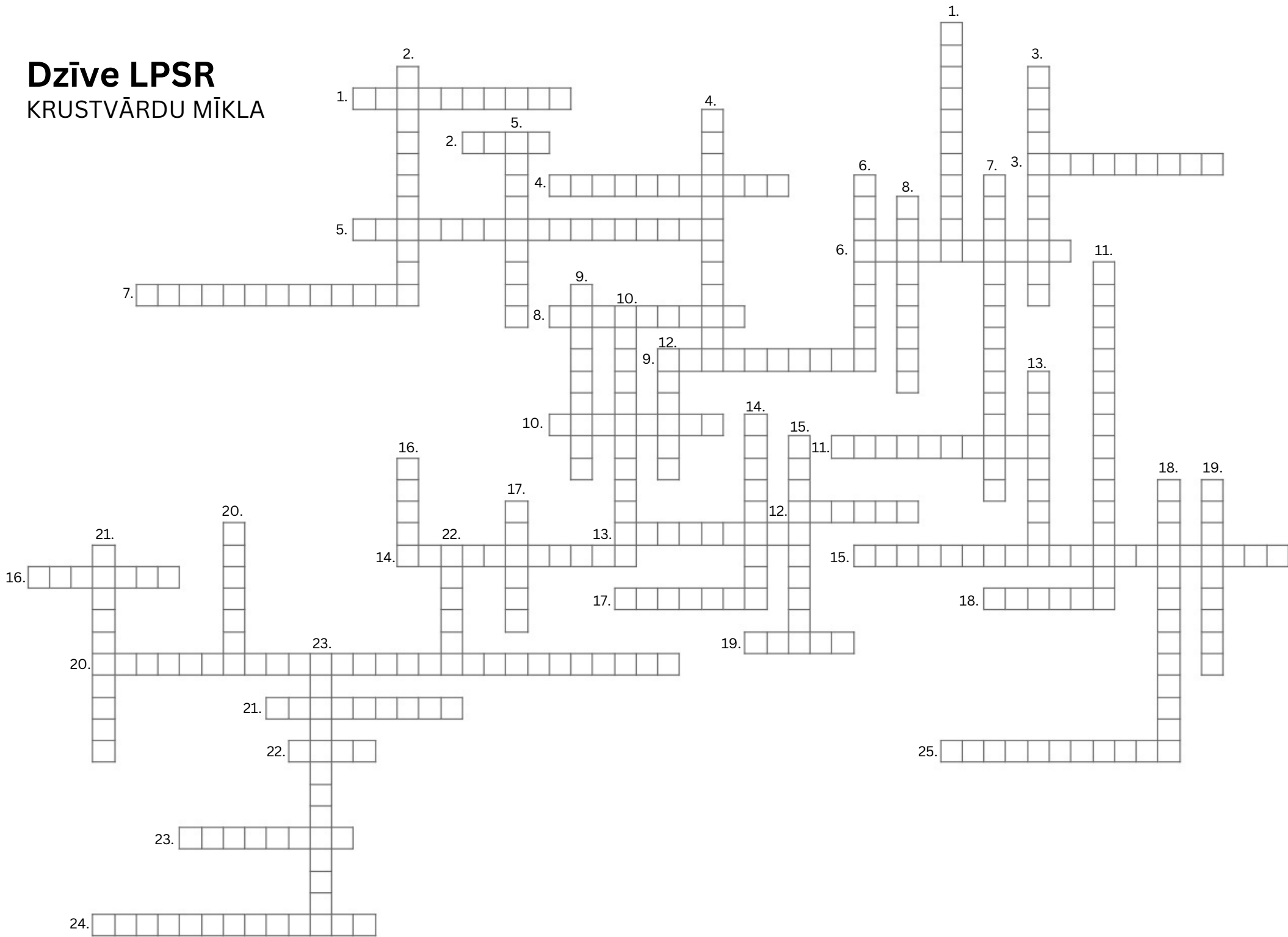

Dzīve LPSR

KRUSTVĀRDU MĪKLA

HORIZONTĀLI

1. Politisko, tiesisko, morālo, estētisko, reliģisko un filozofisko uzskatu un ideju sistēma.
2. Politiskā policija ar ļoti plašām izsekošanas, izmeklēšanas un sodīšanas pilnvarām, kas izveidota Krievijā pēc 1917. gada oktobra apvērsuma. Oficiālais nosaukums "Viskrievijas ārkārtējā komisijā cīņai ar kontrrevolūciju, sabotāžu un spekulāciju."
3. Būtiskas pārmaiņas sabiedriski politiskajā sistēmā; varas maiņa, ko veic kāda sabiedrības grupa bez plašāku sabiedrisku aprindu piedalīšanās.
4. Savas dzimtenes, tautas mīlestība, uzticība savai dzimtenei, tautai, gatavība pašai izlēmt darboties to labā.
5. Komunistiskās kustības pārstāvji, kas aizstāvēja nepieciešamību katras valsts vai PSRS republikas attīstībā ievērot vietējās tradīcijas, valodas, kultūras u. c. īpatnības. Piemēram, 1956.-1959. gadā Latvijas PSR teritorijā centās ierobežot industrializāciju un iedzīvotāju imigrāciju.
6. Vēlētā augstākā valsts pārvaldes institūcija. Parasti tai ir trīs funkcijas: pārstāvēt vēlētājus, pieņemt likumus un uzraudzīt valdības darbu.
7. Vienas valsts iekļaušana citas valsts sastāvā.
8. Bērnu komunistiskās organizācijas biedrs Padomju Savienībā.
9. Sastingums, apsākums kādā sabiedriskās dzīves, garīgās kultūras vai ekonomikas nozarē.
10. Kādas valsts teritorijas vai tās daļas okupēšana un vardarbīga pievienošana citai valstij.
11. Būtiska, parasti vardarbīga valsts vai sabiedriskās iekārtas maiņa; valsts varas pāriešana citu spēku rokās.
12. Jebkura līmeņa varas institūcija PSRS.
13. Valsts iekārta, kur augstākās valsts varas institūcijas ievēlē uz noteiktu laiku; valsts, kurā ir šāda valsts iekārta.
14. Iekļaušanās kādā organizācijā, savienībā u. tml.
15. Valdošā un vienīgā politiskā partija PSRS.
16. Plānota pārmaiņa, pārkārtojums kādā sabiedrības dzīves jomā.
17. Kolektīva lauksaimniecības vai zvejniecības saimniecība, kādas piespiedu kārtā izveidoja Padomju Savienībā, likvidējot zemnieku saimniecības un privāto zvejniecību.
18. Politiska organizācija, kas, balstoties uz tiesisku varu, nodrošina sabiedrības vadīšanu un esošās politiskās iekārtas pastāvēšanu noteiktā apdzīvotā teritorijā; tās trīs pamatpažīmes ir teritorija, iedzīvotāji un suverēna vara.
19. Žargonā – izdevīga pažišanās.
20. Vienīgais atļautais vēlēšanu saraksts 1940. gada nelikumīgajās t.s. Tautas Saeimas vēlēšanās. Aiz šī nosaukuma slēpās Latvijas Komunistiskās partijas kandidātu saraksts, kas kopā virzīja 100 kandidātus.
21. Padomju Savienībā – jaunākā skolas vecuma bērns, kas gatavojas iestāties pionieros.
22. Sociālistiska valsts, kas pastāvēja no 1922. līdz 1991. gadam.
23. Nepietiekams daudzums; trūkums. Sarunvalodā – tāds produkts vai prece, kuras piegāde neapmierina pieprasījumu.
24. Nedemokrātisks politiskais režīms, kas neņem vērā sabiedrisko domu, taču var nebūt diktatorisks vai totalitārs.
25. Politiska, sociāla un ekonomiska sistēma, kuras pamatā ir ražošanas līdzekļu privātpašums un kurā preču ražošana un sadale atkarīga no privātkapitāla investīcijām un peļņas interesēm.

VERTIKĀLI

1. Politikas režīms, kur augstākā vara pieder pilsoņu vairākumam, kas tieši vai ar vēlētu pārstāvju starpniecību izlemj svarīgākos valsts dzīves jautājumus.
2. Piespiedu izsūtīšana, pārvietošana, izraidīšana (aiz politiskiem vai krimināliem motīviem uz likuma vai valsts varas iestāžu lēmuma pamata).
3. Padomju Savienības komunistiskās partijas jaunatnes organizācija.
4. Cariskās Krievijas un PSRS valdības politika, kas bija vērsta uz visu iedzīvotāju etnisko grupu pārkrievošana, to nacionālās valodas un kultūru piespiedu kārtā aizstājot ar krievu valodu un kultūru.
5. Latviešu militāra vienība, kas 1944. gadā darbojās Rīgas un Ventspils apriņķos ģenerāļa J. Kureļa vadībā.
6. Citas valsts teritorijas sagrābšana ar bruņotu spēku un savas pārvaldības ieviešana tajā.
7. Individuālu zemnieku saimniecību vardarbīga apvienošana kolektīvās sociālistiskās saimniecībās (kolhozos).
8. Persona, kas ietilpst bruņoto spēku sastāvā un cīnās pret pretinieku tā okupētajā teritorijā; arī pretošanās kustības dalībnieks.
9. Cilvēks, kas neatzīst savas valsts politisko sistēmu, valdību u. tml.
10. Totalitārā sistēmā amatu saraksts, kam darbiniekus apstiprina augstākstāvošās instances; amati, kas ietilpst šādā sarakstā.
11. Vadošais amats Padomju Savienības komunistiskajā partijā. Ar atsevišķiem izņēmumiem šī pati amatpersona bija arī Padomju Savienības vadītāja.
12. Latvijas Republikas parlaments.
13. Cilvēki, kas ilgāku laiku spiesti uzturēties mežos, slēpjoties no represijām, iesaukšanas naidīgas varas karaspēkā un piedaloties pretošanās un partizānu kustībā vai kādās citās no varas viedokļa noziedzīgās darbībās.
14. Politiskā teorija, kuras pamatā ir K. Marksa izstrādātā mācība, ka līdzšinējo vēsturi virza šķiru cīņa, bet nākotnē valdīs bezšķiru sabiedrība, kur ražošanas līdzekļi piederēs visiem kopīgi, sabiedrības locekļi būs vienlīdzīgi un darbosies princips "No katra pēc spējām, katram pēc vajadzībām".
15. Kādu uzskatu, ideju, zināšanu sistemātiska izplatīšana, izskaidrošana un pamatošana, lai ar pārliecināšanas palīdzību iegūtu piekritējus.
16. Cilvēki, kas atstājuši savu dzīvesvietu, lai glābtos (parasti no kara darbības, dabas katastrofas, epidēmijas).
17. Varmācīgu darbību kopums ar mērķi iebiedēt, vajāt, izdarīt kaitējumu, iznīcināt.
18. Politiskais režīms, kuram raksturīga vienas politiskas partijas vai politiskas grupas neierobežota vara un pilnīga kontrole pār visām sabiedrības dzīves sfērām, nepieļaujot nekādu politisku brīvību un opozīciju.
19. Neierobežota valsts vara, kas balstās uz valdošās šķiras spēku.
20. Varas iestāžu liegums tirāžēt un izplatīt informāciju, kuru tās uzskata par nevēlamu.
21. Politiska un ekonomiska mācība, kuras pamatā ir nostādne, ka jāizveido tāda iekārta, kur galvenie ražošanas līdzekļi būtu sabiedriskā īpašumā, visa sabiedrība kontrolētu produktu sadali un maiņu un notiktu virzība uz pilnīgu sociālo vienlīdzību.
22. Nelabvēlīgu, apstākļu radīta nepieciešamība atrasties svešumā.
23. Pret ebrejiem vērsts nacionāls vai reliģisks naidis.